

Pregled aktivnosti u području okoliša za 2019.:

Izbor ključnih činjenica o stanju provedbe europskog zakonodavstva u području okoliša

DEFINICIJA, CILJEVI I KORISTI PREGLEDA AKTIVNOSTI U PODRUČJU OKOLIŠA

- Pregled aktivnosti u području okoliša („EIR”) za cilj ima poboljšati provedbu politike i zakonodavstva EU-a u području zaštite okoliša utvrđivanjem uzroka nedostataka u provedbi i uklanjanjem sistemskih prepreka za integraciju okoliša u sve sektore politike. Pregled prikazuje glavne izazove za svaku državu članicu, kao i postojeće dobre prakse.
- Kada se zajednički dogovorena pravila ne provedu na odgovarajući način, Komisija može poduzeti pravne mjere i često nema drugog izbora. Ipak, kako bi se poboljšale prilike za bolju i pravodobnu provedbu (postupaka koji u normalnom slučaju ispravljaju kršenje prava EU-a nakon što se ono dogodi), Komisija je osmislila pregled aktivnosti u području okoliša kako bi se državama članicama EU-a omogućilo da pronađu rješenja po mjeri što je prije moguće.
- Provedba politike i zakona EU-a o okolišu ključna je za zdrav okoliš i može stvoriti nove mogućnosti za gospodarski razvoj i zeleni rast.
- Nova studija procjenjuje da ukupni troškovi za društvo trenutačnih nedostataka u provedbi zakona o okolišu iznose oko 55 milijarda eura godišnje.
- Komisija se zalaže za pružanje potpore državama članicama radi poboljšanja provedbe aktivnosti u području okoliša, primjerice putem istorazinskog instrumenta i bilateralnih dijaloga. Uspjeh takvih alata zahtijeva aktivno sudjelovanje regionalnih i lokalnih vlasti te drugih dionika.

KRUŽNO GOSPODARSTVO

- Europska komisija usvojila je 2015. godine ambiciozni akcijski plan za kružno gospodarstvo koji uključuje mjere koje će pomoći potaknuti prijelaz Europe na kružno gospodarstvo, povećati globalnu konkurentnost, potaknuti održivi gospodarski rast i stvoriti nova radna mjesta.
- Akcijski plan EU-a za prijelaz na kružno gospodarstvo uspostavlja konkretan i ambiciozan program djelovanja, s mjerama koje pokrivaju cijeli ciklus: od proizvodnje i potrošnje do gospodarenja otpadom, tržišta sekundarnih sirovina i izmijenjeni zakonodavni prijedlog o otpadu. U prilogu ovog akcijskog plana određuje se vremenski okvir do kojeg će navedene aktivnosti biti dovršene. Predloženim će se mjerama, poput povećanja recikliranja i ponovne uporabe, „zatvoriti krug” životnog vijeka proizvoda te pridonijeti zaštiti okoliša i gospodarstvu.

**TAKE THE
INITIATIVE!**

**#EUGreenWeek
13–17 MAY 2019**

- Iako je politički okvir EU-a za kružno gospodarstvo ojačan, još uvijek ima prostora za poboljšanje provedbe u različitim područjima, uključujući i otpad.
- Što se tiče otpada, cilj recikliranja od 50 % komunalnog otpada do 2020. godine postiglo je 5 država članica EU-a, dok za nekoliko drugih država članica postoji opasnost da će taj cilj propustiti.
- Sprječavanje nastanka otpada i dalje ostaje važan izazov: prosječna proizvodnja komunalnog otpada u EU-u povećala se od 2014. godine.

KLIMATSKE PROMJENE

- Zakonodavstvo EU-a o klimatskim promjenama pomaže Europi da postane otpornija na klimatske promjene kroz bolju spremnost i veću sposobnost reagiranja na utjecaje proizašle iz klimatskih promjena na lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj i razini EU-a.
- Općenito, razina provedbe zakonodavstva o klimatskim promjenama dobra je diljem EU-a, iako je potrebno pojačati napore u svakoj državi članici i na razini EU-a kako bi se spriječile i/ili smanjile štete uzrokovane klimatskim promjenama.
- Potpuna provedba zakonodavstva EU-a u području klimatskih promjena smanjila bi u EU-u emisije za oko 45 % do 2030. godine (u odnosu na 1990.).

ZAŠTITA PRIRODE I BIOLOŠKE RAZNOLIKOSTI

- EU je već postigao cilj Konvencije UN-a o biološkoj raznolikosti za 2020. godinu od 10 % obalnih i morskih područja obuhvaćenih zaštićenim područjima. Na kopnu se mreža Natura 2000 i dalje širi, dosegnuvši sada 18 % kopnenih područja. Unatoč tom napretku, većina država članica mora ubrzati napore za dovršenje i dobro upravljanje mrežom Natura 2000.
- U EU-u se nastavlja gubitak biološke raznolikosti, unatoč tome što je na lokalnoj razini postignut određeni napredak. Značajni nedostaci država članica u provedbi, primjeni, financiranju i integraciji politika utječu na napore za zaštitu europskih ekosustava od pritisaka, kao što su neprikladne poljoprivredne prakse, urbano širenje ili širenje invazivnih stranih vrsta.

ZDRAVLJE I KVALITETA ŽIVOTA GRAĐANA

Kvaliteta zraka/buka

- Iako se kvaliteta zraka u Europi tijekom posljednjih desetljeća poboljšala, većina država članica mora ubrzati smanjenje emisija, posebno iz prometa i poljoprivrede, te promovirati čišću proizvodnju energije.

**TAKE THE
INITIATIVE!**

**#EUGreenWeek
13–17 MAY 2019**

- Od 2017. države članice i Komisija uključene su u dijalog na temu kvalitete zraka. Do kraja 2018. organizirano je šest „Dijaloga o čistom zraku“ radi rješavanja specifičnih izazova u Češkoj, Mađarskoj, Irskoj, Luksemburgu, Slovačkoj i Španjolskoj.

Industrijske emisije

- Direktiva o industrijskim emisijama ima za cilj osigurati visoku razinu zaštite zdravlja ljudi i okoliša, uz istodobno jačanje inovacija i konkurentnosti. Razvijaju se brojne napredne tehnologije koje pomažu u postizanju znatnog smanjenja onečišćujućih tvari, ali izazovi ostaju: industrijske emisije iz energetskog sektora glavni su izvori onečišćenja zraka i/ili vode u 11 država članica dok u 7 zemalja najveći udio emisija dolazi iz sektora uzgoja peradi i svinja, a za dvije zemlje to su tvornice željeza i čelika. Emisije iz aktivnosti obrade otpada i dalje su problem u tri države članice.

Vode

- Iako su brojne države članice poduzele dobre mjere, još mnogo toga treba učiniti kako bi se u potpunosti postigli ciljevi zacrtani u zakonodavstvu EU-a o vodama, uključujući upravljanje gradskim otpadnim vodama, poplavama ili riječnim slivovima. Povećana ulaganja, uključujući sredstva iz fondova EU-a, bit će ključna za postizanje tih ciljeva.

Kemikalije

- Ekološki prihvatljivo upravljanje i sigurna uporaba kemikalija primarni su cilj zakonodavstva EU-a o kemikalijama. Države članice jačaju svoju suradnju radi provedbe zakonodavstva.

ZELENO OPOREZIVANJE, ZELENA JAVNA NABAVA I FINANCIRANJE OKOLIŠA

- Financijski poticaji i ekonomski instrumenti, uključujući ukidanje subvencija štetnih za okoliš, nude učinkovit i djelotvoran način postizanja ciljeva zaštite okoliša.
- U nekoliko država članica glavni izazov za financiranje zaštite okoliša osigurati je da ono ostane na odgovarajućoj razini, dok u drugim državama članicama postoji problem s učinkovitim korištenjem fondova EU-a, ponekad zbog nedovoljnog kapaciteta javne uprave.
- Namjensko financiranje često je potrebno za postizanje ekoloških ciljeva – u okviru europskih strukturnih i investicijskih fondova (ESIF) stavka „zaštita okoliša i učinkovitost resursa“ u 12 država članica tvori najveći iznos dodjeljenih sredstava u razdoblju od 2014. do 2020.

**TAKE THE
INITIATIVE!**

**#EUGreenWeek
13–17 MAY 2019**

UPRAVLJANJE/INTEGRACIJA OKOLIŠA

- U nekoliko država članica, tijela nadležna za zaštitu okoliša nemaju dovoljno osoblja i taj nedostatak kapaciteta i resursa utječe na njihovu sposobnost provedbe i primjene.
- Države članice dodatno mogu poboljšati svoje opće upravljanje okolišem. To uključuje transparentnost, pristup informacijama ili zajamčenje da nevladine organizacije mogu pravno osporiti rješenja u svezi s pitanjima okoliša. To uključuje i poboljšanje resursa i kapaciteta na različitim razinama javne uprave za učinkovitu primjenu i provođenje zakonodavstva o okolišu.
- Bolja integracija okoliša može se postići ako se briga o okolišu uzme u obzir u oblikovanju i provedbi drugih javnih politika, kao što su energetika, promet i poljoprivreda.
- TAIEX-EIR PEER 2 PEER alat je za suradničko učenje. Potiče tijela nadležna za zaštitu okoliša na poboljšanje provedbe zaštite okoliša.
- Razmjene stručnjaka u sklopu alata TAIEX-EIR PEER 2 PEER mogu se baviti svim pitanjima obuhvaćenima nacionalnim izvješćima o pregledu aktivnosti u području okoliša, kao što su kružno gospodarstvo i gospodarenje otpadom, zaštita prirode, bioraznolikost, zelena infrastruktura i zaštita tla, poboljšanje kvalitete zraka, kvaliteta vode i upravljanje vodom, održivi urbani razvoj. Mogu se baviti i zajedničkim uzrocima nedostataka u provedbi, kao što su administrativni kapaciteti, vještine, mehanizmi koordinacije, pristup pravosuđu, odgovornost prema okolišu, osiguranje usklađenosti, kao i izvješćivanje i razmjena informacija o okolišu ili drugi aspekti upravljanja okolišem.
- Alat TAIEX-EIR PEER 2 PEER uspješno je pokrenut početkom 2018. godine. Sve države članice bile su uključene u barem jedno događanje, a više od 50 % događanja čine radionice na kojima je sudjelovalo više zemalja. Tijekom 2018. provedeno je 19 projekata. Većina dosadašnjih projekata zasnovanih na suradničkom učenju odnosila se na kružno gospodarstvo, otpad i zrak.

**TAKE THE
INITIATIVE!**

**#EUGreenWeek
13–17 MAY 2019**